

Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28310>

Özet

Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i, Karadavut (2005) taraf?ndan ilkö?retim okulu ö?retmenlerinin ya?ad??? örgütsel stresin potansiyel kaynaklar?n? belirlemek amac?yla geli?tirilmis? bir ölçektir. Bu ölçek, ara?t?rmac?n?n yüksek lisans tezi kapsam?nda kullan?lan çok bölümlü bir veri toplama arac?n?n önemli bir k?sm?n? olu?turmaktadır. Ölçek, bireylerin i? ortamlar?nda kar??la?t?klar? stres faktörlerini 5'li Likert tipi derecelendirme ile ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Veri toplama arac?n?n ikinci bölümünü te?kil eden bu ölçek, 37 maddeden olu?maktadır ve yan?t seçenekleri "hiç uygun de?il" ile "tamamen uygun" aras?nda de?ilmektedir. Bu kapsamlı çal??ma, sadece stres kaynaklar?n? de?il, ayn? zamanda stresin neden oldu?u belirtileri (32 maddelik ayr? bir ölçek) ve stresle ba?a ç?kma yollar?n? (Stresle Ba?a Ç?kma Tarzlar? Ölçe?i - SBTÖ) da ara?t?rm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel stres, stres kaynaklar?, ö?retmen stresi, örgütsel psikoloji, i? stresi, stresle ba?a ç?kma, Likert ölçe?i, Karadavut.

Yazarlar

Yasin Karadavut

Amaç

Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i'nin temel amac?, özellikle ilkö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenlerin kar??la?t??? örgütsel çevreden kaynaklanan spesifik stres faktörlerini ve bunlar?n yo?unlu?unu sistematik olarak belirlemektir. Bu araç, ö?retmenlerin stres belirtileri ve kulland?klar? ba?a ç?kma stratejileri ile örgütsel stres kaynaklar? aras?ndaki ili?kileri incelemek için tasarlanm??t?r.

Ölçek, Karadavut'un 2005 tarihli yüksek lisans tezi çal??mas?nda, e?itim kurumlar?ndaki stres yönetimi ve personel refah? konular?nda bilimsel veri sa?lamak üzere geli?tirilmis?tir.

Yap?

Ölçek, bireyin çal??ma ortam?ndan kaynaklanan ve psikolojik veya fizyolojik gerginli?e yol açan durumlar? ölçen "Örgütsel Stres Kaynaklar?" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle rol belirsizli?i, i? yükü, ki?ileraras? çat??malar, fiziksel ortam ko?ullar? ve yönetimsel bask?lar gibi alt boyutlardan olu?ur (ancak bu tezde spesifik alt boyutlar belirtilmemis?tir).

Veri toplama arac? genel olarak üç ana psikolojik yap?y? ölçmek için tasarlanm??t?r: 1) Örgütsel Stres Kaynaklar? (37 madde), 2) Stresin Bireyde Yaratt??? Tahribat/Belirtiler (32 madde), ve 3) Stresle Ba?a Ç?kma Tarzlar? (SBTÖ, 30 madde).

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??mas?, özellikle **yap? geçerlili?i** üzerine odaklanm??t?r. Ara?t?rmac? tarafından geli?tirilen iki veri toplama arac?n?n (Örgütsel Stres Kaynaklar? ve Stres Belirtileri) yap? geçerlili?i, **uzman görü?ü** alınarak sa?lanm??t?r.

Ölçe?in alt boyutlar?na ili?kin maddeler olu?turulurken, **alan uzmanlar?n?n** kontrolü ve rehberli?i altında çal??lm??t?r. Bu süreç, ölçek maddelerinin ölçmek istedikleri psikolojik yap?y? yeterince temsil etti?ini gösteren **içerik geçerlili?ini** desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizi, ara?t?rmac? tarafından geli?tirilen her iki veri toplama arac?n?n da her bir boyutunun iç tutarlılık katsayılar?n?n hesaplanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla, istatistiksel olarak en yaygın kullanılan güvenilirlik katsayısı olan **Cronbach Alpha** de?erleri hesaplanm??t?r.

Kaynak metinde spesifik Alpha de?erleri belirtilmese de, bu de?erlerin hesaplanması, ölçe?in iç tutarlılık katsayıları bilimsel yöntemlerle test edildi?ini göstermektedir. Yüksek Cronbach Alpha de?erleri, ölçek maddelerinin aynı yap?y? tutarlı bir şekilde ölçtü?ü anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içeriğinde, Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i'nin alt boyut yap?s?n? ortaya koymak için yapılan **faktör analizi** sonuçlarına dair detaylı bilgi bulunmamaktadır. Ancak, geçerlilik bölümünde **yap? geçerlili?i** çal??ması için uzman görüşü ile yapıldığı belirtilmiştir. Geliştirme tipi bir ölçek olduğu için, maddelerin altında yatan faktörleri belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) çal??maları tezin tam metninde yer alması beklenir.

Enstrüman

Test Çe?idi: Geliştirme (Ara?t?rmac? tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.)

Format: Beşli Likert tipi derecelendirme (Örgütsel Stres Kaynaklar? ve Stres Belirtileri ölçekleri için).

Derecelendirme: Hiç uygun de?il (1) ile tamamen uygun (5).

Maddeler: 37 madde (Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i için).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çal??an Ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: ?lkö?retim okulu ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: Veri toplama arac? dört bölümden olu?maktadır:

Ki?isel bilgiler.

Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i (37 madde, 5'li Likert).

Stresin Tahribat?n? Belirleme Ölçe?i (32 madde, 5'li Likert).

Stresle Ba?a Ç?kma Tarzlar? Ölçe?i (SBTÖ, 30 madde, 4'lü Likert. Folkman ve Lazarus'un envanterinin uyarlamas?d?r).

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel stres, e?itim, ö?retmen psikolojisi, güvenilirlik, yap? geçerlili?i, anket geli?tirme, Karadavut 2005.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?I? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2005

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar? için yazar Yasin Karadavut ve Gazi Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Notu: Ara?t?rmada kullan?lan di?er bir ölçek olan Stresle Ba?a Ç?kma Tarzlar? Ölçe?i'ne

(SBTÖ) ait orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: [stresle-basa-cikma-tarzlan-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Karadavut, Y. (2005). *İkö?retim okulu ö?retmenlerinin örgütsel stres kaynaklar?, stres belirtileri ve stresle ba?a ç?kma yollar?* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. (Eri?im Linki: [tez.yok.gov.tr](#))

?ahin, N., & Durak, A. (1995). Stresle Ba?a Ç?kma Tarzlar? Ölçe?i: Üniversite ö?rencileri için uyarlama çal??mas?. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(34), 56-77. (Bu referans, Karadavut'un veri toplama arac?n?n dördüncü bölümünde kullan?lan uyarlanan ölçe?e aittir.)

Örgütsel Stres Kaynaklar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in 37 maddelik orijinal içeri?i bu kaynak metinde sa?lanmam??t?r. Maddeler, "hiç uygun de?il" ve "tamamen uygun" uç noktalar?yla 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak örgütsel stres faktörlerini ölçmektedir.

Maddelerin tam listesine ula?mak için yazar?n 2005 tarihli yüksek lisans tezinin tam metninin incelenmesi gerekmektedir.